

13. СТЕЖАРЪЛ шI КОРНЪЛ.

ФРАТЕ ФРАТЕ ДЕ СТЕЖАРЪ !
 ЛАСЪ-МЪ СЪ ТАИЪ ШЪ ПАРЪ,
 СЪ-МI ФАКЪ ОСIЕ ЛА КАРЪ.
 ФРЪЦИОАРЕ РОМЪНАШЪ !
 БОIОСЪ ПАРЪЛЪ ДА-ЦИ-Л'АШЪ,
 ДАК'АI ФАЧЕ ТЪ ДIН ЕЛЪ
 ВЪЗДАГАНЪ ДЕ БОIНИЧЕЛЪ ;
 ГIОАГЪ МАРЕ НЕСТРЪЖИТЪ,
 КЪ ПIРОАНЕ ЦИТЪСИТЪ ;
 ШI КЪ ДЪНСА ДЕ-АI ЛЪПТА
 СЪ АПЕРI МОШIЕА ТА.
 КОРНЪДЕ ЧЕ ИЪ ТЕ 'НДОI,
 ДЕ-О КРЕАНГЪ СЪ ТЕ ДЕСПОIЪ

СЪ-МI ФАКЪ ПРЪЖИНЪ ДЕ КОI ?
 ФРЪЦИОАРЕ РОМЪНАШЪ !
 КРЕАНГЪ ЛЪНГЪ ДА-ЦИ-О-АШЪ,
 КА С'О ФАЧИ АРКЪ ДЕ РЕСКОIЪ,
 С'АЛЪНИI ЛЕШИI ДЕ ЛА НОI.
 ЛАСЪ КОI, ФРЪЦИОАРЕ,
 ШI ТЕ ДЪ ЛА ВЪНЪТОАРЕ ;
 КЪ ИЪ'I ТIМЪЪ ДЕ ПЛЪГЪРИЕ
 ШI Е ТIМЪЪ ДЕ ВIТЕЖIЕ.
 КОДРИ, КОДРИ, МЪ ЖЪРЪ ЕЪ,
 СЪ СВIДЪ КЪ БРАУСЪЛЪ МЕЪ
 ДЕ ТОТЪ КОРНЪЛЪ ШЪ ДЪШМАНЪ,
 ДЕ СТЕЖАРЪ ШЪ КЪПИТАНЪ.

14. **Smochinulu.**—Smochinulu este unu pomu, care cresce mare și rămurossu. Elu sémănă cu merii din țera noastră. Smochinii au frunđe late. Ei crescú și rodescú numai în țerele călduróse, ca și maslinii. Smochinii se înmulțescú în acele țeri, ca și pomișorii de la noi, numiți porumbrei Аша: din trunchiulu unui singuru smochinu, numitu Pipalu séu Indianu, se póte forma o pădure fóрте деса. Pe căту suntu de bune smochiunle la mâncare, pe atātu mursa pomului este amară și otrăvitóre. Smochinele suntu lungărețe; mai ântëiu ele suntu verđi; ér' dupě ce se cocu, se facu roșii-vinete. Smochinele cele cópte, se culegu și se usucă; apoi se înșiră séu se punu în cutii, spre a se trãmite de vênđare în tóte țerele.

16. **Apa.** Ea este liciдă; la frigu mare se face solidă, adecă înghia-
 ciă; ér' la căldură mare, se preface în aburi. Noi scimu cu toții, căту de folositóre ni este apa. Fără apă, nici noi, nici animalele, nici plân-tele n'aru putea trăi. Apa o bemu; cu ea ni preparămu bucatele și ni spălămu; cu apă se stînge foculu; apa mișcă roțele moșiloru, de ma-
 cină cerealele.

Loculu de unde se vede eșindu o apă, se numesce **isvoru**. Unele isvóre, dau apă bună de бѣту; ér' altele, dau apă cu mirosu de puciósă séu de feru, și acésta atunci, se numesce **apă minerală**. Unele isvóre minerale, dau apă ferbinte. Tóte apele minerale suntu de lécu. Mulți bolnavi se vindecă, scăldându-se séu бѣнду din astu-felu de ape. Când se împreună mai multe isvóre, se face o apă mică curgětóre, numită **pâriu** séu **gârlă**. Mai multe pârie unite, facu o apă mai mare curgětóre, numită **riú**. Când mai multe riuri se împreună, se face o apă și mai mare, numită **fluviu**. Fluviile se vérsă în **marea** séu într'unu **lacu**. Mările suntu ape fóрте адѣнци și late, mai multu stătátóre.

O apă lată și адѣнцă, încunjurată de tóte părțile cu pământu, și ca-re stă séu curge numai pe nesimțite, se numesce **lacu**. Când ómenii, oprescu între doě déluri apa mai multoru isvóre, prin unu gardu de